

Okrajna volilna komisija je potrdila kandidature

Okrajna volilna komisija je na svoji seji v torek 20. okt. t. l. potrdila kandidature tov. dr. Jožeta Potrča za zveznega poslanca ter kandidature sledečih tov. za republiške poslance:

95. volilna enota:
1. Milko Goršič, direktor »Radio Ljubljana«, Ljubljana, Veselova 21/1
2. Mihael Koje, predsednik LOMO Ormož, Ormož št. 148
96. volilna enota:
1. Franc Belšak, direktor »Kobilarne Turnišče« — Ptuj, Sp. Breg 78
2. Franc Primc, predsednik OZZ Ptuj — Ptuj, Lackova ul. 7
97. volilna enota:
1. Ivan Braiko, direktor Državne založbe Slovenije — Ljubljana, Cesta na Rožnik 16
2. Janko Vogrinec, predsednik LOMO Ptuj — Ptuj, Vičava 51
98. volilna enota:
1. Lojzka Stropnik, podpredsednik OLO Ptuj — Ptuj, Nova cesta 3
2. Anica Holobar, upravnik bolnice Ptuj — Ptuj, Gregorčičev drevored 1
99. volilna enota:
1. Janez Petrovič, predsednik OLO Ptuj — Ptuj, Sp. Breg
2. Lojze Frangež, učitelj na vajenski šoli v Ptuj — Ptuj, Ljutomerska
100. volilna enota:
1. Jože Tramsšek, sekretar OK ZKS Ptuj — Ptuj, Miklošičeva 5
2. Maks Serdinšek, namestnik Tovarne voln. izdelkov Majšperk — Majšperk, Breg 20
101. volilna enota:
1. Vladimir Bračič, profesor Gimnazije Ptuj — Ptuj, Čiril-Metodova ul.
2. Jože Križanič, kmetijski tehnik — Kmetijsko gospodarstvo Podlehnik — Podlehnik 23
- Na isti seji so bile potrjene kandidature za volitve v zbor proizvajalcev.
- KANDIDATI ZA OKRAJNI ZBOR PROIZVAJALCEV
- I. skupina industrije, trgovine in obrti
- Vol. enota 1: Janez Kostanjevec, Ing. Stane Tonejc, Marjan Berlič, Stane Černe, Anton Kokol, Ivan Velde, Alojz Arzenšek, Drago Klepač, Jože Segula, Vinko Knez, Maks Jabločnik, — vsi za Tovarno glinice in aluminija v Kidričevem.
- Vol. enota 2: Jože Lovrenčič, Martin Zajšek, Edvard Vouk, Vinko Vajd, Alojz Lisjak, Franc Klemenčič, Alojz Sinko, Jože Markoč — vsi za »Gradiš« Kidričevo.
- Vol. enota 3: Alojz Jere, Sabina Pelc, Slava Olsrak — vsi za Tovarno volnenih izdelkov Majšperk.
- Vol. enota 4: Jože Kukovič, Leopold Peruš — oba za tovarno strojil v Majšperku.
- Vol. enota 5: Franc Dolenc, Vinko Vedlin, Alojz Veršič, Milan Magdič, Franc Jerič, Matevž Cestnik — vsi za ind. skupino vol. enote 5.
- Vol. enota 6: Franc Adam za KZ Stoparice in Slavko Furman za Letovišče Borl.
- Vol. enota 7: Ivan Hanželič, Jakob Horvat, Rudolf Bernard, — vsi za ind. skupino vol. enote 7 (v občini Središče).
- Vol. enota 8: Ivan Meško, Peter Fujs, Milan Sivčič — vsi za ind. skupino vol. enote 8 (v občini Ormož).
- Vol. enota 9: Miroslav Belantič, Avgust Ozmec, Jakob Korpar, Lenart Korpar — vsi za ind. skupino vol. enote 9 (v Ormožu).
- Vol. enota 10: Gabrijel Bezjak, Matija Zorec, Franc Petek, Branko Horvat, Jernej Strelec — vsi za ind. skupino vol. enote 10.
- Vol. enota 11: Otmar Gajzer, Herman Gajzer — oba za Gradb. podjetje »Drava« v Ptuj.
- Vol. enota 12: Terezija Horvat, Zofka Jakomini, Marija Potočnik — vse za Tovarno perila v Ptuj.

- Vol. enota 13: Franc Kosec, Alojz Čuček — oba za ind. skupino vol. enote 13 (železnica in pošta v Ptuj).
- Vol. enota 14: Mirko Voda, Anton Rajko — oba za ind. skupino vol. enote 14 (Remont in Komunalne ustanove).
- Vol. enota 15: Pavla Poženel, Julka Babovšek, Marija Verdu — vse za ind. skupino vol. enote 15 (»Petovia«, Meh. tkalnica in Vinarska zadruga).
- Vol. enota 16: Franc Zinko, Martin Klinc, Mirko Kurboš, Lovrenc Obrat, Franc Horvat, Ivan Polanec — vsi za ind. skupino vol. enote 16 (Mar. opekarna — obr. Ptuj, Gozdn. uprava, Elektroobrat, Les OZZ).
- Vol. enota 17: Martin Klemenčič, Jože Čeh — oba za ind. skupino vol. enote 17 (»Preskrba«, »Izbira«).
- Vol. enota 18: Milka Čuhalev, Magda Planjšek — oba za ind. skupino vol. enote 18 (»Perutnina«, OZZ).
- Vol. enota 19: Marija Frankovič, Štefica Gradiša — oba za ind. skupino vol. enote 19 (DUR, Ptuj, Mest. gost. Zupantič).
- Vol. enota 20: Angela Maroh, Branko Kramberger — oba za ind. skupino vol. enote 20 (Pletarna, Elektroobrat).
- Vol. enota 21: Jože Vrbnjak, Jože Ilec — oba za ind. skupino vol. enote 21.

- II. Skupina kmetijstva
- Vol. enota 22: Jakob Dogša — (KZ Obrež).
- Vol. enota 23: Jože Keček, Boris Veselič, Matija Snajder, Ivan Krabonja — za kmet. organizacijo občine Ormož.
- Vol. enota 24: Franc Ozmec, Martin Hrga, Peter Pištrevac — vsi za kmet. skupino vol. enote 24.
- Vol. enota 25: Janez Pignar, Franc Antolič — oba za kmet. skupino vol. enote 25.
- Vol. enota 26: Franc Forštnarič, Janez Koletnik, Marija Kostanjevec — vsi za kmet. organizacijo vol. enote 26 (KZ Sobetinci, KZ Stojnci, KZ Markovci).
- Vol. enota 27: Janez Simonič, Alojz Valenko — (KZ Pacinje, KZ Dornava).
- Vol. enota 28: Mimica Šegula, Uršula Zorko, Ivan Toplak — za kmet. organizacijo vol. enote 28.
- Vol. enota 29: Janko Marinič, Jože Zelenik, Olga Čeh, Antonija Čeh, Josip Kramar — za kmet. org. vol. enote 29.

- Vol. enota 30: Janez Minih, Ljubo Markežič, Stefan Vertič — za kmet. gosp. organizacijo vol. enote 30.
- Vol. enota 31: Ivan Sel, Franjo Kegl, Stefan Gerežnik — za kmet. gosp. organizacijo vol. enote 31.
- Vol. enota 32: Jurij Cestnik, Jože Škrlovnik, Martin Meglič, Ivan Brodnjak — za kmet. gosp. organizacijo vol. enote 32.
- Vol. enota 33: Martin Hazenmali, Franc Žunkovič, Anton Lorgar — za kmet. gosp. organizacijo vol. enote 33.
- Vol. enota 34: Viktor Znidar, Viktor Pislak, Roman Jurinec, Franc Korže — za kmet. gosp. organizacijo vol. enote 34.
- Vol. enota 35: Ludvik Jerič, Vincenc Pulko, Ivan Vogrinec — za kmet. gosp. organizacijo vol. enote 35.

- Vol. enota 36: Anton Jureš, Mirko Selinšek, Janez Murko, Konrad Letonja — za kmet. gosp. organizacijo vol. enote 36.
- Vol. enota 37: Anton Majhen, Anton Vidovič, Jože Kranjc, Jakob Vindiš, Franc Kranjc — za kmet. gosp. organizacijo vol. enote 37.
- Vol. enota 38: Ivan Majcenovič, Franc Vidovič — za km. gosp. organizacijo vol. enote 38.
- Vol. enota 39: Ivan Kolenko, Marija Galič — za kmet. gosp. organizacijo vol. enote 39.

KANDIDATI ZA REPUBLIŠKI ZBOR PROIZVAJALCEV

Industrijska skupina: Anton Kolenko, iz Tovarne strojil Majšperk.

Kmečka skupina: Martin Gobec, iz kmet. gosp. Kidričevo in Milan Lacko, kmet iz Nove vasi.

Dr. Jože Potrč na zborovanju v Ptuj V borbi proti imperializmu nismo sami

Ptuj, 22. okt. (LP) Nocoj je bilo v Ptuj predvolilno zborovanje. Na Kvedrovem trgu se je zbralo nad 1500 volivcev iz mesta in bližnje okolice, predvsem delavcev in namestencev iz ptujskih tovarn, obratov in ustanov. Tudi tokrat je igrala množična godba na pihala »Svoboda« iz Ptuja.

Zborovalce je prvi pozdravil okrajni sekretar Socialistične zveze tov. Lojze Frangež. Ko je stopil potem na govorniški oder kandidat za poslanca Zvezne skupščine tov. dr. Jože Potrč, se je razleglo po trgu ploskanje in skandiranje, ki se dolgo ni poleгло.

Kot vsakokrat, je tudi tokrat tov. dr. Jože Potrč povedal zbranemu ljudstvu vrsto zanimivost. Vse ga je pozorno poslušalo. Bistvo njegovega nocojšnjega govora je bilo v poudarku, da v naši odprti borbi proti imperializmu, v borbi za socializem, za dvig gospodarske moči, za samoodločanje narodov nismo sami, temveč da so na naši strani delovni ljudje širom sveta, ki so spremljali našo borbo proti Hitlerjevemu fašizmu, proti sovjetskemu imperializmu in sedaj tudi proti italijanskemu imperializmu, ki se je hotel ob opori zahodnih zaveznikov polastiti Trsta in cone A in ki so obdruževali neustrašnost in enotnost jugoslovanskih narodov v vsej tej borbi.

Nocojšnji govor tov. dr. Jožeta Potrča je bil odprt odgovor tistim malodušnešem, ki so ob žrtvah in naporih naših narodov za obvarovanje naših pravic in miru zatrjevali: »Kaj bomo mi, ki nas je samo 17 milijonov, proti sovražnikom, ki nas obkrožajo od vseh strani naše zemlje?« Tov. dr. Jože Potrč je poudaril, da nismo obkroženi samo od imperialistov, temveč tudi od prijateljev nove Jugoslavije, ki spoštujejo našo borbo za svetli ideal socializma, za katerega se bori tudi delavski razred imperialističnih držav. Ta zahteva zase vedno večjo udeležbo pri odločanju o doseženem dobičku in pri upravljanju tovarn.

Jugoslavija si je pridobila ugled v svetu ravno zato, ker je vedno pripravljena za dejanji podpreti borbo proti imperializmu, ker je najresnejša pobornica miru v svetu, ker je vedno v prvih vrstah borcev za enakopravnost narodov. Ravno Jugos-

lavija je z zgledom v svoji državi dokazala sveto nujnost pomoči zaostalam in nerazvitim državam s strani gospodarsko naprednih držav, kar je velik faktor pri utrjevanju miru. V

Središki volilci so potrdili kandidature tov. dr. Jožeta Potrča, Milka Goršiča in Koja Mihe

Nedeljski zbor volivcev občine Središče je prav lepo uspel. Uspeh je pripisati dobrim pripravam, govorniku kandidatu tov. Goršiču ter številnim volivcem, ki so poteku zbora z zanimanjem sledili.

Kandidature tov. dr. Potrča za zveznega poslanca in tovarišev Goršiča Milka in Koja Mihe za republiške poslance so bile v ostalih predelih volilne enote, katere del je občina Središče že predhodno sprejete, dočim so volivci Središča to dokaj emotno opravili ob tej priložnosti.

Kandidat tov. Goršič zbranim volivcem ni govoril samo o pomenu bližnjih volitev, temveč tudi o vseh drugih zunanje- in notranjepolitičnih in gospodarskih problemih v naši državi. Posebno pozorno so poslušali volivci razlago tržaškega pro-

blema, proti katerega rešitvi na angloameriški način so pred kratkim protestirali in ki jo zavračajo še sedaj kot nepravilno in krivično. Zelo so jih zanimali tudi naši notranji problemi in perspektiva nadaljnje razvoja industrije in kmetijstva kakor tudi drugo.

Diskusija se glede na številne sestanke, ki so bili predhodno in na katerih so volivci živahno razpravljali o vseh perečih zadevah, predvsem davčnih, zemljiških in drugih, ni razvila.

zvezi z vsem tem je tov. dr. Jože Potrč poudaril važnost novembrskih volitev.

Vsako, ki je bil na nocojšnjem zborovanju, je z govorom tov. dr. Potrča mnogo pridobil in utrdil občutek samozavesti ter ponosa, da je državljani države, ki se bori v prvih vrstah borcev proti imperializmu, ki se bori za socializem, za mir.

Po zborovanju sem govoril s številnimi udeleženci zborovanja. Vsi so bili veseli dr. Potrčevega govora in so ga v celoti razumeli.

Tudi volitve dne 22. novembra t. l. bodo manifestacija enotnosti jugoslovanskih narodov. Z enotnostjo v vseh borbah in političnih akcijah bo dalo naše ljudstvo zgled delovnemu ljudstvu vsega sveta. Da brez dela, brez naporov in žrtve ne more biti uspehov v borbi za dosego svetlih ciljev človeške družbe.

Tudi v Prvencih zahtevamo razveljavitev angloameriškega sklepa z dne 8. oktobra

V Prvencih je sklical vaški odbor Socialistične zveze za nedeljo, dne 18. oktobra 1953 popoldne, sestanek vaščanov v zvezi z ogorčenjem našega ljudstva proti krivičnemu sklepu angloameriške vlade glede izročitve cone A in Trsta v upravo Italiji. Na sestanek so povabili kandidata za poslanca v republiško skupščino, tov. Francu Primca, da bi jim razložil o stanju in razvoju borbe našega ljudstva in vlade za razveljavitev gornjega krivičnega sklepa.

Ob določeni uri je bilo res pri Zagorških (Buščevih) zbranih nad 40 odraslih in mlajših vaščanov. Prišel je tudi tov. Franc Primc, ki jim je pojasnil, da naše ljudstvo s svojimi protesti ne bo prej odnehalo, dokler ne bosta vladi Anglije in Amerike obravnavali predlogov Jugoslavije in rešitev vprašanja cone A in Trsta in da narod Jugoslavije ne bodo sprejeli nikakega sklepa, ki bi ga v tem vprašanju sprejeli angloameriška vlada. Varnostni svet ali OZN mimo jugoslovanskih predlogov in brez upoštevanja naših pravic.

Po govoru tov. Primca je bilo glasovanje o resoluciji tov. Titu, ki so jo vsi vaščani Prvenc soglasno potrdili, nato pa so posamezni udeleženci spraševali za nasvete v zvezi s svojimi premoženjskimi težavami, v zvezi z odkupom zemljiškega maksimuma in v zvezi z odnosi do KDZ Sobetinci.

Končno so poslali tov. Titu brzojavno resolucijo sledeče vsebine:

**PREDSEDNIKU FLRJ, MAR-SALU JUGOSLAVIJE
TOV. JOSIPU BROZU-TITU
BEOGRAD**

Prebivalci vasi Prvenci pri Ptuj, Vam sporočamo s svojega protestnega in predvolilnega zborovanja svoje najgloblje ogorčenje nad krivičnim sklepom vlad Anglije in Amerike glede prepustitve cone A in Trsta v upravo italijanskim imperialistom in Vam zagotavljamo, da bomo v zahtevi, da se ta odločitev razveljavi, izvršili vsak Vaš ukaz.

Zahtevamo, da se to vprašanje sedaj in neodložljivo reši, ker ne maramo, da bi se poskušalo z zavlačevanjem zmanjšati naše ogorčenje in puščati italijanskim imperialistom upanje, da bodo sčasoma lahko zahtevali še več kot sedaj na škodo Jugoslavije.

Odobravamo vse Vaše dosedanje ukrepe in želimo prizadevanju naše vlade in naši delegaciji pri OZN zaželjeni uspeh.

Naj živi naš maršal Tito!
Prvenci, 18. okt. 1953.

Prebivalci vasi Prvenci pri Ptuj

24. oktober — dan Združenih narodov Mir, pravica, napredek

Kot v drugih delih sveta, proslavljamo tudi v Jugoslaviji kot soustanovitelji Organizacije Združenih narodov 24. oktober kot dan njene ustanovitve. Na ta dan pred osmimi leti, je bila ratificirana Ustanovna listina organizacije, ki si je postavila za cilj z vsemi svojimi silami delati za mir, pravico in napredek v vseh delih sveta, med vsemi narodi in v vsakih okoliščinah. Kako je opravljala svoje delo Organizacija doslej in kako je izvršila postavljene naloge?

Mir ni samo odsotnost vojne, temveč pozitivno, čeprav komplicirano življenje narodov. Da bi ga ohranili, morajo biti na razpolago sredstva za reševanje neizbežnih spopadov interesov, ki se pojavljajo med narodi, da pa kljub temu ne pride do vojne. Seveda je za to potrebna čvrsta volja. Poleg tega je potreben še čut za pravico, ki mora nadzorovati egoizem. Obstajati mora volja za sodelovanje, da bi si narodi medsebojno pomagali v dvigu življenjskega standarda in ustvarjanju možnosti boljšega življenja.

Združeni narodi nudijo sredstva, da bi se ti cilji dosegli. Posebno važna pa je naloga Združenih narodov, če je do uporabe sile v odnosih med narodi že prišlo, ker je potem treba zastaviti vse, da se s tem preneha.

Ko je v preteklosti spor med državami dosegel vrhunec, ni bilo več sredstva razen sile, da je prišlo do rešitve. Z nastankom Združenih narodov je ustvarjena še ena možnost, ki omogoča diplomatom spornih držav, da se še porazgovore in da ob zavestni, da so oči celega sveta uprte v njih, pokažejo poslednjo dobro voljo.

Ta način se je pokazal kot pravilen v Indoneziji, Palestini, Kašmiru ter na svoj način drugje po svetu. V vseh teh primerih so Združeni narodi iskali mirujoč rešitev. Če tega ne bi bilo, bi se spor v vseh primerih razvil popolnoma v drugi smeri. Sama prekinitev bojev sicer še ne pomeni rešitev problema, toda prav zaradi tega obstaja mehanizem Združenih narodov, da ob prisotnosti dobre volje najde potrebno rešitev.

Vojna na Koreji ni bila neuspeh diplomacije, temveč pripravljen odnehanje napadalnosti. Toda tudi za takšno razbijanje svetovnega mira je predvidela Ustanovna listina ukrepe, da bi se Organizacija lahko uprla napadalnosti. Prvič v zgodovini se je skupina narodov uprla napadu in ta akt nakazuje obrise človekove bodočnosti.

Pravica je v širšem smislu besede pravičen odnos med ljudmi. Z drugimi besedami pomeni to nekaj, brez česar ni miru in napredka. Zdr-

ženi narodi so zaradi tega ožigodili genocid, množično iztrebljanje ljudi iz kakršnega koli vzroka ter preko splošne deklaracije o pravicah človeka proklamirale pravico vsakega človeka do življenja in do vseh sredstev za življenje. Preko svojega skrbniškega sistema dvigajo blagostanje milijonov ljudi pod skrbništvom, skrb za blagostanje nesamostojnih narodov pa predstavlja napor, da bi se priznala pravica za vse ljudi na svetu.

Napredek. Živimo v generaciji ljudi, ki so si dovolili verjeti, da pripadajo prirodna bogastva sveta vsem in da nevolje, ki prizadevajo dve tretjini človeštva, niso neizbežne.

Ekonomsko-socialni svet, Mednarodni fond za pomoč otrokom, Uprava za tehnično pomoč Združenih narodov in druge ustanove se borijo proti boleznim, umiranju od glada, nezadostni prehrani, neznanju, slabim delovnim, življenjskim in družabnim pogojem, prav tako pa proti vsem drugim pomanjkljivostim, ki zadevajo človeštvo. To pomeni socialno varnost za ljudstva mnogih dežel, varnost pred boleznimi, napore za povečanje proizvodnje, skrb za neoskrbljene otroke itd.

Poleg tega pomeni to nove hidrocentrale, prosvetljevanje širših slojev ljudskih množic, ostalih dežel, zmanjšanje fizič-

nih naporov delovnih ljudi, zaščito siromašnih itd. itd.

Združeni narodi rešujejo vse človeške probleme. Organizirani so, da bi se uprli napadalnosti, da preprečijo in ustavijo vojno, da rešujejo vse probleme miroлюбnihtm potom. Teže za pravičnimi odnosi med ljudmi ter se borijo za dvig življenjskega standarda v čim večji svobodi.

Niti mir niti pravica in napredek ne morejo obstajati vsak za se. Medsebojno se dopolnjujejo, ker so del celote, za katerih ostvaritev se Združeni narodi borijo.

Jugoslavija je kot soustanoviteljica Organizacije Združenih narodov njen zvesti član in je s svojim zadržanjem in poseganjem v mednarodne probleme vedno in dosled-

no zastopala stališče sporazumevanja in urejevanja vseh spornih problemov na način, kot ga predvideva Ustanovna listina. Bila je med prvimi, če sploh ne prva, ki je nekatere svoje zakone začela prilagajati in jih tudi prilagodila osnovnim določbam Splošne deklaracije o človeških pravicah, kolikor je to bilo sploh zaradi njene napredne zakonodaje potrebno. Vedno in dosledno si prizadeva, da bi se uveljavili v mednarodnih odnosih principi Organizacije, vedno in dosledno si prizadeva po svojih močeh sodelovati v njenih svetih in odborih — skratka, Jugoslovani smo lahko ponosni na to, da gre naša domovina v mednarodnih odnosih po poti Organizacije Združenih narodov po poti mira, pravice in napredka.

Sedmo protestno zborovanje v Ptuj Odločne besede ljudstva: TRSTA NE DAMO!

V petek zvečer 16. t. m. se je sedmič zbrala množica delavcev, nameščenecv, gimnazijalcev mladine in ostalih prebivalcev Ptuja in se ponovno demonstrirala proti krivičnemu sklepu Angloamerikancev o prepustitvi cone A in Trsta italijanskim imperialistom. Vedno znova se Ptujčani zbirajo in ne odnehajo s protesti proti tej krivični odločitvi, ki pomeni za naše rojake Slovence in Hrvatice v cone A in Trstu novo preganjanje, nove krivice in novo razočaranje.

Na tem zborovanju je govoril množici tržaški rojak, direktor tovarne Kidričeve tov. Bizjak Stane. Množica je s skandiranjem: »Armija je škoda — mi ne damo Trsta!« pritrjevala njegovim izjavam. Prepustiti Trst in celo A Italijanom pomeni izdati pravne zahteve Jugoslavije in življenje naših rojakov imperialističnim pohlepišem, ki so po prvi svetovni vojni in leta 1941 prišli na naše ozemlje z belimi zastavami. Te niso pomenile italijanske miroljubnosti, temveč raznarodovanje slovenskega življa, zapore, preganjanja in pokolje nešteti rodoljubov.

Tov. Bizjak Stane je govoril tudi o sovjetski resoluciji, ki je prvotno navdušila ljudi, ki so ji pripisovali pomoč jugoslovanskim narodom v pravičnih zahtevah in predlogih, ki jih je sporočil našim narodom v Lescovcu tovariš Tito, vendar se vidi, da ta resolucija ne pomeni opore jugoslovanskemu stavu, temveč stališče, ki je prav tako v nasprotju z našimi interesi. Dokler ne bo vprašanje cone A in Trsta tako rešeno, kakor predlaga naša vlada, tako dolgo bomo protestirali proti vsaki rešitvi in se borili za pravico, dokler ne bo znana. Pravica mora zmagati in bo tudi zmaga. Ne ustrašimo se Italijanov, čeprav se spravljajo njihovi oficirji v Trst v civilnih in drugačnih oblekah, kakor se to čuje po svetu, ker se jih nismo nikdar ustrašili. Oni so pripravljajo, da bi vzkorakali v Trst v paradižni uniformah. Mi bomo prej tam, čeprav bi prišli brez paradižnih oblek in uniform. Italijani namoremo mu prinesli niti svobode niti blagostanja.

S tega zboru je poslalo združenje rezervnih oficirjev ptujskega okraja vrhovnemu komandantu JLA tov. Josipu Bro-

zu Titu v Beograd brzojavko, v kateri mu sporočajo, da so trdno odločeni boriti se za pravice naših narodov in so izjavili, da so vedno pripravljeni izpolniti vse njegove ukaze.

Po končanem zborovanju se je množica razvtrila v dolgo povorko, ki se je pomikala z zastavami, transparenti in prapori skozi glavne ptujske ulice in vzklikala: »Življenje damo — Trsta ne damo!«, »Vsi smo Armija!«, »Armija je škoda — mi ne damo Trsta!«. Na čelu povorke je igrala koračnica godba na pihala »Svoboda« iz Ptuja, ki sodeluje na vsakem protestnem zborovanju.

V Ptuj se je bilo že nešteto zborovanj, vendar na nobenih zborovanjih niso ljudje vztrajali cele tedne, kot je to sedaj primer. Prvo protestno zborovanje prejšnji četrtek ob 22.30 se v ničemur ni ločilo od današnjega. Ljudstvo je enako odločno in nepomirljivo v svoji zahtevi: Ne damo Trsta!

TUDI V ŽETALAH PROTESTIRAMO PROTI SKLEPU O CONI A IN TRSTU

V nedeljo, 18. t. m., smo imeli v Žetalah drugo protestno zborovanje zaradi krivične odločbe Angloamerikancev o prepustitvi Trsta in cone A v upravo Italiji. Sklicala ga je občinski odbor Socialistične zveze delovnih ljudi Žetale. Prišlo je 200 prebivalcev te občine.

O tržaškem vprašanju je govoril tov. Tramsšek Jože, sekretar OK ZKS Ptuj. Z zborovanja smo poslali resolucijo Izvršnemu svetu Ljudske skupščine Slovenije, v kateri zahtevamo razveljavitev sklepa angloamerikanske vlade in sporocamo, da ljudstvo iz Žetal skupno z vsem ljudstvom Jugoslavije odločno protestira, da bi se trgovalo na naš račun ter je pripravljeno braniti svoje pravice in slovenske in hrvaške brate v cone A in Trsta tudi z življenjem.

Delo komisije za zemljiški sklad se bliža koncu

Ptuj, 19. okt. (LP). Ptujška okrajna komisija za zemljiški sklad je tokom 3 mesecev opravila veliko delo v zvezi z izvršitvijo zveznega zakona o zemljiškem skladu in republiškega zakona o odpravi vinčarskih in podobnih odnosov. Temeljito je preverila nad 1200 primerov, kjer je kazalo, da spadajo pod določila zveznega zakona o zemljiškem maksimumu ali republiškega zakona o odpravi vinčarskih in drugih odnosov. V 607 primerih je šlo za vprašanje, ali obstaja nad 10 ha obdelovalne zemlje ali ne, pri nad 590 primerih pa za vprašanje, ali obstajajo vinčarski odnosi ali ne. Glavni rezultat vsega opravljenega dela komisije je nad 340 odločb izdanih o odkupu skupno nad 900 ha zemlje proti odkupnini nad 50 milijonov dinarjev ter pripravljenih nad 240 sklepov o ustavitvi postopka v primerih, ki po dosedanjih ugotovitvah ne pridejo v poštev za odkup zemlje ter predvidoma nad 150 sklepov v primerih, ki ne pridejo v poštev za odkup vinogradov. Odločbe o odpravi vinčarskih odnosov so tik pred odpošiljavitvijo. Tekom dela komisije se je,

kot sem zvedel, v mnogih primerih izkazalo, da podatki katastra in zemljiške knjige ne izkazujejo dejanskega stanja v naravi, kar gre v največji primerih v škodo kmetovalcev. Nemalo je primerov, da ni prišlo do prenosa lastninskih pravic na dejanske koristnike raznih parcel, da niso v katastru izvršene klasifikacije zemlje kot so praktično nastale tekom let in da dejansko tudi niso razdeljena davčna bremena kot je razdeljena zemlja. V primerih, ki jih je obravnavala komisija, je zapisanih več predlogov, ki jih bo morala obravnavati katastrska komisija.

Pri komisiji sem se istočasno zanimal tudi glede pritožb. Po dobljenih informacijah je malo pritožb, ker so se komisije same trudile pri preverjanju primerov, da bi jim čim prihranile rešitve in kmetovalcem prihranile nepotrebne stroške z morebitnimi tožbami in pritožbami. Kolikor pa gre za pritožnike, ki so se vseeno pritožili, predvsem kmetovalci s področja občine

Priznanje UNICEF - Mednarodnemu dečjemu fondu za dosedanje pomoč našemu okraju

Ob osmem praznovanju DNEVA ZDRUŽENIH NARODOV — 24. OKTOBRA priznava delovno ljudstvo iz ptujskega okraja veliko vlogo in pomen mednarodnega vsestranskega sodelovanja, zlasti pa to priznava nešteti otroci in družine, ki so jih potom UNICEF — MEDNARODNEGA DEČJEGA FONDA dosegli sadovi te mednarodne humane ustanove, ki si prizadeva z vsemi naporimi pomagati otrokom držav, ki so v zadnji vojni utrpeli največjo škodo in človeške žrtve.

V teku 8 let koristnega in uspešnega delovanja se je posrečilo UNICEF spremeniti oblike pomoči. Prvotno si je UNICEF prizadeval pomagati v primerih, kjer je bila potrebna hitra pomoč, sedaj pa je prešel na obliko dolgotrajne pomoči s pridružitvijo naporom Združenih narodov, da se pomaga zaostalim in nerazvitim državam do čimprejšnjega razvoja. Pri tem pripada UNICEF kljub

začetni omejeni pomoči tozadevnega pionirskega vloga.

Pri velikem številu zdravstvenih ogroženih otrok v ptujskem okraju, zlasti vojnih enostranskih in obojestranskih sirot in ostalih zdravstveno ogroženih otrok, že opazoma velike rezultate lasnega prizadevanja za čim učinkovitejšo pomoč tem otrokom in rezultate pomoči UNICEF.

V lanskem letu, v letu suše in veliki težavi pri prehrani prebivalstva, je bila pomoč UNICEF ptujskemu okraju posebno učinkovita. Meseca maja je razpolagal Okrajni odbor MDF v skladišču s 726 kg polnomastnega mleka, 1539 kg posnetega mleka, 37 kg margarina, 101 kg masti, 15 kg kakaa, 364 kg riža, 66 kg sladkorja, 13.500 kom. vitaminov, 60 kg kavovin in 1 kg čaja, katerega živila so pozneje porabile mlečne kuhinje v okraju, nekaj pa tudi zdravstvene kolonije. Pri vsem tem pa ni všteta pomoč v obliki, ki je prav tako predstavljala visoko vrednost.

Za šolsko leto 1953/54 je predvidena za mlečne kuhinje v okraju večja količina mleka v prahu in sladkorja od količin, ki je dodeljena za Slovenijo od organizacije »CARE« brezplačno.

Glede na velike zasluge UNICEF pri mednarodnem zmanjševanju vojnih posledic in posledic gospodarske zaostalosti nekaterih držav v svetu bomo tudi letos dostojno praznovali 24. oktober.

V razpovedanju je 8000 znanih UNICEFA. Prodajo so prevzele šole in uradi in prodajo znanih po domovih po 2 din. 20 odst. skupne vsote bo odpisanih Nacionalnemu komiteju za UNICEF Beograd, ostali denar pa bo porabljen za organizacijo šolskih kuhinj v okraju.

Tajništvo za ljudsko zdravstvo in socialno politiko in tajništvo MDF — UNICEF sta dala vrsto pobud za čim boljše populariziranje dela UNICEF v vseh šolah in množičnih organizacijah na podlagi tozadevnih lanskilnih in prejšnjih izkušenj.

TEŽKA OBRATNA NESREČA NA ZAGI V ROGOVNICI

Ptuj, 21. okt. (LP). Na žagilnoindustrijskega obrata Maribor, obrat Ptuj, v Rogovnici se je zgodila danes popoldne ob 14.30 težka obratna nesreča, ki je zahtevala življenje delavca Miha Čeha iz Podvinca, ki je bil pri tem obratu zaposlen že od leta 1946 dalje in je delal večinoma pri cirkularji.

V kletnih prostorih obrata ga je iz neznanih vzrokov zgrabila transmisija za predpasnik in obleko, ga vrtela in tolkla z glavno in nogami v strop, da je bil takoj mrtev.

Ta nesreča je močno prizadela celotni kolektiv tega obrata, saj je iztrgala iz njegove srednje marljivega delavca, očeta desetih otrok, ki je vso marljivost in poštenost zalagal za ustvaritev boljše življenja svojih otrok. Bil je tih in skromen ter je prišel za vsako delo. Kaj ga je zavedlo v usodnem trenutku v kletni transmisijski prostor, v času poročanja ni znano.

V petek, 23. t. m. so ga spremljali svojci, znanci in prijatelji ter sodelavci v dolgem sprevodu zdoma v Podvincu na pokopališče v Rogovnici, kjer je bil ganljiv sloves od tako nepričakovano in tako žalostno preminulega očeta svojca in sodelavca.

Ta primer resno opozarja vse delavce industrijskih obratov na zaščitne mere pred neugodnimi in nesrečami.

Nove gospodarske uredbe

Zvezni izvršni svet je sprejel pred kratkim več načrtov raznih uredb s področja gospodarstva.

Nova uredba o pravici do pokojnine in invalidnine za težke delavce naštevajo štiri osnovne kategorije težkih del: pilotna služba, delo v klesanih, delo pri potapljaških delih, reševanje ljudi, pomorski gradbeni dejavnosti in delo pod zemljo v rudnikih, pri čemer se osem mesecev dela v službi pilota ali pri klesanih in potapljaških delih in vsakič deset mesecev, ki jih kdo prebije pri delih pod zemljo v rudnikih, šteje za eno leto pokojninskega staža. Pri delavcih te vrste ni treba, da so ob upokojitvi bili stari določeno število let, temveč je potreben le pokojninski staž.

Uredba o zemljiškem katastru določa, da se kataster izdeluje iz izmera in klasificiranja zemljišča, službi pa za tehnične, ekonomske in statistične namene ter služi kot osnova za obdavčenje in za izdelavo zemljiških knjig.

Pri izmeritvi zemljišč se te klasirajo po plodnosti, načinu izkoriščanja in vrsti kulture na osem razredov, vsako spremembo na zemljiščih pa morajo lastniki ali upravitelji javljati po preteku 30 dni katastrski upravi, ki v času od 1. maja do konca oktobra spremembe preveri.

Katastrski dohodek se določa po površini, načinu izkoriščanja (kulturi in razredu), rodovitnosti zemljišča, pa tudi po ceni

kmetičkih pridelkov ter služi kot osnova za določitev davka na dohodek od kmetijstva.

Uredba o odobritvi pogodb o zakupu kmetijskega zemljišča pravi, da lahko vzamemo zemljišče v zakup samo osebe, ki ga lahko obdelujejo brez tuje delovne sile. Zemljišče lahko vzamemo v zakup tudi kmetje, če potem njihovo lastno in v zakup vzeto zemljišče ne presega zemljiškega maksimuma, določenega z zakonom o agrarni reformi in kolonizaciji ter z ustreznimi predpisi ljudskih republik.

Uredba o kontroli prometa z nepremičninami prepoveduje nakup zgradb in gradbenih parcel gospodarskim podjetjem, državnim organom in ustanovam. Razen tega v bodoče ne bodo mogli izdati ljudski odbori okrajev, mest in mestnih občin odobrenj za prenos nepremičnin v primerih, ko bi bil tak prenos spekulativne narave, ali kadar bi se sprejemnikom s tem ostvarila renta, večja kakor je potrebna za življenje. Odobritev za prenos nepremičnin ljudski odbori v bodoče ne bodo mogli izdati, če se s tem ostvarja večja zemljiška posest, kot ji dovoljuje zakon o agrarni reformi in kmetijskem zemljiškem fondu.

S posebnimi predpisi s področja trgovine se odpravljajo vse prepovedi uvoza vseh predmetov. V skladu s temi predpisi se bo uvoz v bodoče urejal samo z ekonomskimi ukrepi.

V Staršah so zborovali volilci

Okrog 200 ljudi se je v nedeljo, 18. t. m. zbralo v prosvetni dvorani na zboru volivcev. Zbor je otvoril predsednik občinskega LO tov. Zlatko Gojčič. Nato so se izvršile vse formalnosti, ki jih predpisuje novi volilni zakon. Zbor je potem pričel z predlaganjem kandidatur. Za republiško skupščino sta bila predlagana in tudi so glasno sprejeta dva kandidata: predsednik OLO Ptuj tov. Janez Petrovič in učitelj tovariš Frangeš. Ljudje dobro poznajo njune zasluge in pošteno delo, zato so jima upravičeno izrekli tako veliko zaupanje. Za poslanca v Zvezno skupščino je bil sprejet predlog za tov. Jožeta Potrča, ki ga naše ljudstvo pozna kot starega borca za pravice delovnih ljudi in kot zaupanja vrednega človeka. Na zboru so sklenili, da bodo tov.

Potrča v nedeljo, 25. t. m. povabili v Starše, da jim spregovorijo.

Na splošno željo prisotnih je tov. Karl Strubelj spregovoril še o tržaškem vprašanju. Orisal je vso žalostno zgodovino Slovencev pod Italijo, vse njihovo trpljenje po taboriščih in mučenju, ki so jih morali pretrpeti. Zaradi tega se ne bomo mi nikoli strinjali s tako krivičnim in enostranskim sodelovanjem, ki sta ga izrekli vladni Vel. Britanije in ZDA. Svoje pravice, je poudaril tov. Strubelj, bomo branili, če bo treba tudi z orožjem v roki. Ljudje so njegovim izjavam sledili z velikim zanimanjem.

Ob koncu so poslali protestno resolucijo tajniku za zunanje zadeve FLRJ tov. Koči Popoviču v New York. — ak

Zahvala transfuzijske službe LRS, pred tednom Rdečega križa

Organizacija Rdečega križa je letos januarja sprožila široko zasnovano akcijo zbiranja prostovoljnih, nenagrajenih darovalcev krvi v transfuzijske namene. S tem, da je Rdeči križ, po zgledu vseh naprednih dežel v svetu sprožil in v praksi uvedel sistem brezplačnega dajanja krvi za pomoč bolnikom, je bila naši transfuzijski službi prihranjena vrsta tehničnih težav, ki so jih sproti povečavale naraščajoče potrebe.

Človekoljubnemu pozivu Rdečega križa se je že do danes odzvalo častno število prostovoljnih krvodajalcev širom Slovenije, tako med prebivalstvom večjih krajev, mest in industrijskih središč, kakor iz vrst Jugoslovanske ljudske armade. Nad 12.000 brezplačnih krvodajalcev je že tako izprizilo svojo človekoljubno in državljansko zavest. Njihova zasluga je, da so bile do danes vse bolnišnice v Sloveniji iz meseca v mesec

v zadostni količini oskrbljene s krvjo za transfuzijo, s čimer je bilo rešeno življenje in omogočeno uspešno zdravljenje sto in sto bolnikov. Obenem so prostovoljni krvodajalci prispevali dragocen delež k ustvarjanju krvnih zalog ter na ta način dosti pripomogli tudi h krepitvi obrambne sposobnosti naše socialistične domovine.

Smo tik pred Tednom Rdečega križa. Ob tej priložnosti se Transfuzijska služba LRS zahvaljuje vsem dosedanjim številnim darovalcem krvi ter častno oziroma okrajnim in občinskim odborom Rdečega križa za agitacijsko in organizacijsko pomoč pri izvedbi akcij prostovoljnega krvodajalstva v željo po nadaljnjem sodelovanju in prizadevanju za pomoč bolnikom.

Zavod za transfuzijo krvi v Ljubljani, s postajama v Mariboru in Celju.

M. J., prof.

Trst nekdanj in danes

I. ZGODOVINSKI RAZVOJ TRSTA

Na vest o sklepu vlad ZDA in Velike Britanije, da se Trst prepusti Italiji, je jugoslovansko ljudstvo z velikim ogorčenjem protestiralo in zahtevalo in še zahteva razveljavitev tega sklepa, ker ne dovolimo kupčije z našo krvjo. Nikdar več se ne sme pojaviti, da bi pred naperjenimi čevli italijanskih pušk Slovenci sami morali kopati grobove, da bi jih pretepali, prisilno vilivali ricinovo olje, jih internirali in zapirali. Zato ne bo brez važnosti, da si v teh težkih dneh v glavnih obirih pred očmi položaj Trsta, kot je danes in kot je bil v teku zgodovinskega razvoja.

Jadransko morje se kot del Sredozemskega jezda med Balkanski in Apeninski polotoki 800 km globoko v trup Evrope. Na svojem skrajnem severnem delu nudi več lepih prilik za razvoj velikih mednarodnih prometnih sredstev, ki naj bi posredovala izmenjavo blaga med kopnim in morjem. Tako so se na skrajnem severnem delu Jadranskega morja res razvile tri velike luke, in sicer Trst, Be-

netke in Reka, vsaka s svojim posebnim zaledjem, vse tri ustvarjene, da v rednih razmerah uspevajo, vse tri odvisne od lastnega, samo njim pripadajočega zaledja, ki daje vsaki luči zase svoj raison d'être in dovolj možnosti za samostojen razvoj. Med vsemi tremi pa je bila dana zlasti po naravi največja možnost razvoja in uspevanja Trsta, ki je tudi res in zlasti v času prve svetovne vojne tako zelo vzcvetel, da se je povzpelo v lestvici na osmo mesto med prvimi desetimi največjimi lukami na svetu.

Na to važno svetovno prometno središče smo bili od nekdaj navezani mi Slovenci. Zlasti je postajala ta navezanost vedno večja, ko se je mesto pričelo gospodarsko naglo dvigati in pritegovati naše ljudi. Višek tega razvoja, ki so ga povzročile nagle spremembe, je bil dosežen v zadnjih desetletjih do prve svetovne vojne, po močnem in naglem nacionalnem prebujanju primorskih Slovencev, ki obkrožajo Trst tesno, kakor ga z druge strani obkroža morje,

pa tudi obala od Trsta do Tržiča je že 13. stoletji z vsem svojim zaledjem narodnostno samo slovenska. V zvezi s tem in pa v zvezi z mednarodno vlogo Trsta je postala ta luka za Sloveneceden najvažnejši problem, kateremu pa naša skupnost poprej v zgodovini ni posvečala dovolj pozornosti. Upoštevati moramo, da mora priti Trst do svojega pomena le v zvezi s slovenskim ozemljem. Poleg tega je treba upoštevati, da nas je zgodovinski razvoj organično in najtesneje povezal z njim.

Ce pogledamo nazaj v zgodovino, lahko ugotovimo, da so imeli na kraju, kjer je danes središče Trsta, že v začetku drugega tisočletja pred našim štetjem Fenici, nato Grki svoje tržišče. Po tej dobi se ve le toliko, da je bil kraj v rokah raznih ilirskih plemen. Zanesljivo je, da je bila ta poročila imamo šele iz rimske dobe, in sicer iz časa, ko je prišel v zvezi z drugim ozemljem leta 178 n. š. v rimske roke. Vendar pa je bil tedaj pomemben le kot važna vojaška naselbina in Rimljani so na griču Sv. Justa zgradili tudi večjo vojaško taborišče »Tergeste«, odkoder so vladali vsej Istri. Kot trgovsko središče se kraj takrat ni mogel uveljaviti, ker so vse trgovske

poti vodile v Oglej, ki je bil trgovinsko središče do časa, ko so ga Huni razrušili. Poleg tega seveda še ni mogoče takrat govoriti o kakšni pomorski trgovini, za katero bi prišel Trst v poštev. Važno pa je, da so se oglejski begunci po hunskem napadu razbežali in naselili po lagunah na nasprotni obali Trsta in tam zgradili Benetke. Te so postale v trgovini naslednik Ogleja. V tem času se je odigral grad važen dogodek: že od 6. stoletja dalje imamo točno poročila o Slovincih, da so se naselili tudi v okolici Trsta, ki je bil kasneje njih manjše tržišče.

Ves ta čas, pa tudi še več stoletij potem je ostal Tergeste omejen na hriček Sv. Justa. Nasprotno pa so se naglo razvijale Benetke, ki so se zgodaj osamosvojile in postale prvi gospodar na Jadranskem morju. Ta pomen so obdržale skoraj do 18. stoletja in so bile ves ta čas najmočnejša gospodarska in vojaška sila na Jadranskem morju, zlasti na severu. Okolica Trsta in deli Dalmacije so prišli kmalu pod oblast Benečanov. Politična moč, ki so si jo z velikimi osvojitvami ustvarili, jim je omogočila veliko gospodarsko izkoriščanje oziroma boljše pustošenje osvojenih ozemelj. Kot edina sila ob severnem Jadrnu, so zlasti Benetke

zelo skrbno pazile, da se ne bi v tem njihovem področju razvil kak tekmeč, kar je grozil postati zlasti Trst in kar so Benetke že zgodaj spoznale. Pričele so ga zato napadati, da bi ga podvrgele svoji oblasti, in leta 1202 ga je benetški dož Dandolo res prvič zasedel. Trst se je sicer kmalu otresel te nadvlade in sledilo je večje število vojn. Vendar pa ni bila nobena odločilnega pomena in Trst dejansko ni bil nikoli poražen, čeprav je bil v borbi mnogo šibkejši. Vedno se je namreč znal spretno vezati z nasprotniki Benetk, kot n. pr. sprva z oglejskimi patriarhi, dokler se ni slednjič navezal na Avstrijo, ki se je v času borbe med obema mestoma razvila v zaledju Trsta v močno in veliko državo. Trst je to spretno izkoristil in se je leta 1382 prostovoljno zvezal z Avstrijo predvsem zato, da bi si zagotovil njeno pomoč proti Benetkam. Se važnejše, kar je dosegel tedaj, pa je bilo, da se je tesno navezal na veliko, enotno gospodarsko zaledje, ki ga je kasneje povzdignilo med največja svetovna pristanišča. Ta zveza sicer ni takoj obrodila sadu. Benetke so ostale še dolgo edini gospodar Jadranskega morja, ker so imele poleg drugega edino močno brodogradnjo in so tudi znale spretno voditi politiko. Še dolgo so

vračle vestno in strogo policijsko službo, da ne bi kaka tuja ladja brez njihovega dovoljenja trgovala po Jadranu. Šele leta 1719 je tudi pomorska moč Avstrije tako napredovala, da je Karel VI. lahko razglasil svobodno plobovo po Jadranu in Trst za svobodno cono. S tem je nastala za Trst nova doba razvoja, čeprav večna borba med njim in Benetkami še sedaj ni končana.

Leta 1719 je postal Trst najvažnejše pristanišče avstrijskih dežel. Dunaj mu je kmalu nadal naslov »fidellissima« (najzvestejše mesto). Ta naslov opravičuje morda le njuna potreba Trsta po velikem zaledju, ki mu ga je nudila Avstrija, ki je tedaj tvorila enotno gospodarsko ozemlje, na drugi strani pa potreba Avstrije oziroma potreba avstrijskega gospodarskega ozemlja po izhodšču na morje, za kar je bil najpripravljen Trst. Te potrebe so spletile tesno vez med Trstom in Avstrijo. Kako je bila ta vez tesna in občutljiva, se vidi iz tega, da je vsako najmanjše prekinjenje stikov med Trstom in zaledjem, zlasti pristanišče in nič manj zaledje to takoj občutilo. Ko je Napoleon zasedel Trst, je n. pr. padlo število prebivalstva od 37.000 na 24.000, promet pa na tri milijone forintov. Takoj nato pa se

Teden Rdečega križa

Tudi letos se vrši v času od 23. oktobra do 1. novembra 1953 tradicionalni teden RK. Vse širše ljudske množice se v tem času še posebno spominjajo nastanka organizacije Rdečega križa pri nas. Saj vedo, da se je naš jugoslovanski Rdeči križ porodil v herojski NOB. Spominjajo se vseh članov, ki so svoja življenja darovali, da bi dosegli boljše življenje svojih dragih, za svobodo in dokončni mir.

Narod, ki gradi socializem, mora biti odporen in zdrav. Ljudje, pripravljeni prebroditi težave, sposobni za podvige in zdravstveno prosvetljeni. Tudi tega problema se je lotil RK.

Ze pri naših najmlajših je prišel. Po osnovnih šolah in gimnazijah ima svoje odbore, ki skrbijo, da se učenci navadijo na red, čistoto in zdravo življenje. Ze naši najmlajši vedo, kako si očistijo zobe, kako škodljivo vpliva na razvoj mladega telesa alkohol, nikotin in ponačevanje. V tečajih za higieno in prvo pomoč se učijo nuditi prvo pomoč, v poučnih predavanjih se seznanjajo, kako se obvarujejo težav in drugih bolezni. V dopisovanju s mladostniki v državi in izven države se utrjuje tovarištvo. Navajajo se revnejšim učencem pomagati pri nabavi knjig, oblek. Učencem, ki so bolni in ne morejo v šolo, pa pomoč pri učenju itd.

Podmladniki doručajo... Lepa lastnosti se utrjujejo... Postajajo vzorni člani Slovenske družbe.

Treba jih je pripraviti še za družinsko življenje. Tudi na to je RK mislil.

V letu 1952 je tov. Tito povelj Rdečemu križu skrb za zdravstveno izobrazbo mladink, rojenih leta 1934, 1935, skrb za bodoče žene-matere. Le z zna-

njem oborožena žena bo stopala vzporedno s svojim možem, skrbela za otroke, moža in dom, za zdravo in higienično življenje cele svoje okolice ter bo kos vsem težavam, ki bodo nastopale pri vsakodnevni borbi.

Naša vas naj bi se zdravstveno dvignila. Preuredila naj bi se nehygienična stranska, gnojšišča, popravila in pregledali studenci, da se ne bi več pojavljale nepotrebne nalezljive bolezni, kakor tifus itd. Kjer so odbori Rdečega križa dobri, kjer se vse članstvo zanima za boljše in zdravo življenje, se je v tem pogledu že mnogo naredilo. N. pr. občinski odbor Grajena je asaniral 3 studence, vaški odbor RK v Lešnici je pregledal vse studence v vasi, higieniski aktiv pregledal čistoto javnih lokalov in stanovanj. Ravno tako so skrbili za higieno ureditev svoje vasi obč. odbor RK Središče itd.

Delo posameznih članov v organizaciji RK je plinirsko. Mnogo truda je treba vložiti, preden se pokažejo uspehi, vendar z dobro voljo in ob sodelovanju vseh ljudi se vse doseže.

Centrav je usmerjeno delo RK v zdravstveno smer, se vendar tudi materialno podpira naše najsrečnejše: obojestranske sirote, družine s številnimi otroki, pogorele in delanezmorne in onemogle.

V Teden RK bodo vaški in občinski odbori RK poglobili delo, pregledali zdravstvene nedostatke vasi, prirejali predavanja, akademije in zbirali finančna sredstva.

Vsi prebivalci ptujskega okraja naj z vsem razumevanjem podprejo akcijo Rdečega križa, ker s tem pomagajo sebi, svojemu bližnjemu in vsaki skupnosti. OO RK

Splošne izobraževalne šole poseča v ptujskem okraju 12 499 učencev in dijakov

Vsakoletni začetek meseca septembra pomeni za večje število doraščajočih mladine pomemben preobrat, ko vstopa v višji razred svoje šole in s tem pred nove in vse težje naloge svojega šolskega izpolnjevanja. Za najmlajše iz te skupine mladine je ta čas najtežji, brezskrbna otroška leta zamenjajo prve dolžnosti in naloge, minila je prva doba življenja mladega človeka, ki bo postal celota in popolnost po končani drugi dobi, dobi resne priprave, ki človeka postavi v vrsto vseh drugih ljudi kot stanico človeške družbe.

V letošnjem septembru so v prvi razrede osnovnih šol zastavili svoje drobne korake že otroci, ki so bili rojeni po osvoboditvi. Nič čudnega, če je njihovo število večje od števila otrok prejšnjih letnikov. Poseben porast pa je zabeležilo letos vpisovanje novincev v prvi gimnazijski razred. V Ptuj se je na primer vpisalo v prvi razred 318 novincev napram 181, kolikor jih je v drugem razredu, na Hajdini 112 napram 44, v Cirkulanah 81 napram 34 itd. Porast števila gimnazijskih novincev na večjem delu gimnazij presega 100 odstotkov vpisanih v dru-

gem razredu in nam priča o tem, da je z vsakim letom več mladine deležno nižje srednješolske izobrazbe. Prav tak porast zabeležimo v petem gimnazijskem razredu pujske kot edine višje gimnazije v okraju, kjer se je vpisalo letos 69 dijakov napram 42, kolikor je vpisanih v 6. razred. Skupno pa je vpisanih letos na ptujski gimnaziji 888 dijakov, kar najbrž najbolj določno argumentira potrebo po novem gimnazijskem poslopu.

Vrnimo se še k osnovnim šolam. Te imajo vpisanih v letošnjem šolskem letu 10.228 otrok in če k tem prištejemo še število v nižjo in višjo gimnazijo vpisane dijake, vidimo da poseča samo splošno izobraževalne šole v ptujskem okraju 12.499 učencev in dijakov ali okrog 16,6 odstotka prebivalstva.

Množični predvolilni sestanek v Zavrču

Minulo nedeljo, 18. t. m., je bil v Turskem vrhu predvolilni sestanek. Na njem so udeleženci poslušali gov. Mirka Bračiča, kandidata za poslanca v republiško skupščino. Govoril jim je o stališču jugoslovanskih narodov v vprašanju cone A in Trsta ter o stališču angloameriške vlade. Navedel je vrsto notranjopolitičnih in gospodarskih vprašanj ter se ustavil pri novembrskih volitvah, ko bo naše ljudstvo prav

tako enotno nastopalo kot je v dnevih ogorčenih protestov proti angloameriškem sklepu v zvezi s cono A in Trstom.

V diskusiji pa je gov. Bračič poslušal, ko so govorili o raznih problemih haloški prebivalci ter jim je na razna vprašanja tudi sproti odgovarjal. Govorili so mu o raznih delih, ki so v Halozah potrebna in o možnosti zasužnja v času, ko ne bo vno-građinskih del.

IZ MAKOL

Tudi v Makolah nas je presenetila novica, da se Anglo-amerikanci ter Italijani na tako nesramen način barantali pri zeleni mizi z našim ozemljem ter našimi ljudmi, ki žive danes izven naših meja, to je, z našimi primorskimi brati. Povsod kjer si srečaval ljudi, je bila v teku zadnjih dni debata o Trstu ter o nezasišanih grozodejstvih, katerih se spominja vsakdo, ki je živel pod italijansko okupacijo. Povsod, kamor prideš, našliš danes samo na pogovore, ki se sučejo okoli Trsta. Vsakdo od najpreprostejšega kmeta do inteligenta reče: Trst je naš, četudi se bo treba zanj boriti!

V teku so priprave za bodoče volitve. Po vaseh so zbori volivcev. Preteklo nedeljo nas je obiskal naš kandidat tov. Trambek ter na sestankih razpravljal s svojimi volivci o vseh perečih problemih, ki težijo naš kraj. Volivci iz Ane in Šoge so predlagali, naj bi OLO prispeval h končni dograditvi ceste Makole-Soga ter so obljubili, da bodo pri teh delih pomagali s prostovoljnimi delom.

Pretekli teden so se končala dela na stavbi, kjer bo bodoča zdravstvena postaja, Makolčani so zelo veseli, da se jim je izpolnila že davna želja, da bi vsaj enkrat na teden prišel v ta kraj zdravnik. Do sedaj je bil najbližji zdravnik v Poljčanah ter dvakrat tedensko v Majšperku.

Tudi ostale stavbe v Makolah so dobile čisto drugo lice. Posebno lepo je renovirana stavba Občinskega LO. Za njo ne ostaja stavba Kmetijske zadruge. Treba bi bilo resno pomisliti tudi na dograditev Zadrugnega doma ter na tako potrebno prosvetno dvorano. Na žalost v letošnjem letu ni upanja, da se bo tu kaj storilo, ker ni za to potrebnega denarja.

Srednji Evropi. Zanimiva je statistika glede razvoja Trsta in Benetk o številu prebivalstva v raznih razdobjih:

Benetke	
leta 1586	152.456 preb.
leta 1781	134.869 "
leta 1914	165.000 "
leta 1922	172.939 "
leta 1936	275.362 "

Trst	
leta 1586	ok. 3.000 preb.
leta 1781	ok. 30.000 "
leta 1914	ok. 244.655 "
leta 1922	ok. 239.447 "
leta 1936	ok. 250.476 "

Številke in primeri iz zgodovine jasno kažejo, da je potrebno za razvoj Trsta veliko enotno in gospodarsko povezavo zaledje. Pot po tem zaledju mora biti odprta in prosta vseh ovir. Naravno zaledje Trsta pa je slovensko ozemlje. Izključeno je, da bi obe tržišči in pristanišči, Trst in Benetke, mogli uspevati v okviru enotne gospodarske in politične zgradbe. To smo videli po prvi svetovni vojni, ko je Trst pod Italijo občutno nazadovale in ko je promet daleč za onim iz leta 1913, ko je dosegel svoj višek.

Tudi notranja struktura mesta glede na nacionalne in socialne plasti prebivalstva se je v Trstu, odkar je postal svetovna luka, naglo izpreminjala. O čemer bo govora v naslednjem članku.

Največ sitnosti je s cesto, ki vodi od križišča Poljčane-Ptuj v Makole. Ob vsakem neurju se kaj radi zamaše občestni jarki, ko voda sproti odnosa nasuti gramoz ter razjede cesto. Kdaj se bodo zbudili iz spanja gasilci ter pričeli z zidavo tako potrebne gasilskega doma v Makolah? Sivar sama po sebi ne bi bila tako težavna, saj imajo na razpolago stavbo pri postji, kjer bi se še našlo dosti gradbenega materiala, posebno strešne opeke, da jim ne bi bilo treba kupovati. No, korajža velja! Le brž na delo, dokler je še topla in lepa jesen!

Vreme v letošnji jeseni dobro streže našim kmetom. Poljski pridelki so že (razen krme za svinje) po večini vsi pospravljeni. Tudi setev se bliža koncu. Letos so kmetje posejali nekaj več žita kot lanske leto, ker so njive suhe in je oranje dosti lažje od drugih let.

V trgovini je veliko povpraševanje za živinsko soljo, ker imajo vsi kmetje v ravninskem predelu blatno krmo. Soli ni nikjer mogoče dobiti, da bi jo pokladali živini.

Elektrifikacijski odbor je pridno na delu. Vas Mostečeno že ima električno razsvetljavo. Predeli Ane ter Ložnice so že prišli s postavljanjem drogov. Trudi v Dežnem so že začeli razmišljati o elektrifikaciji, vendar bi jih ta dela precej stala, ker so hiše ter gospodarstva medsebojno zelo oddaljena. Z dobro voljo bo tudi tam uspelo, da jim bo zasvetila elektrika.

P. J.

ZA VEDNO NAS JE ZAPUSTIL

Te dni smo spremljali na zadnji poti na pokopališče prezano umrlega tov. Franca Kelca iz Cirkulan. Dolgo je bolehal in trpel zaradi neozdravljive bolezni, ki ga je prežgodel spravila v grob. Vsa leta službovanja na občini je opravil nešteto drobnih nalog z voljo in požrtvovalnostjo, zaradi česar ga je vse ljudstvo cenilo. Bil je potrpežljiv, skromen in vlijuden ter zaveden Slovenec. Zastopnik vseh domačih organizacij so se udeležili pogreba in so h grobu položili vence.

IZ CIRKULAN

Tov. Mirko Bračič se je v Cirkulanah, v svojem rojstnem kraju, zahvalil ljudstvu za zaupanje, da so ga predlagali za kandidata za poslanca republiške skupščine. Ob isti priliki je tudi govoril ljudstvu o krivici, ki nam jo hočejo povzročiti zahodni zavezniški s sklepom o prepustitvi cone A in Trsta v upravo Italijanom. Tudi tukajšnje ljudstvo je obsodilo spletkarjenje Angloamerikancev v našo škodo. Svojo zemljo naj dajo Italijanom, ne pa našo, ki jo je osvobodila naša vojska in žrtvovala v borbah desetstoteke borcev, zglednih sinov naše domovine. Iz Haloz sporočamo tov. Titu in vsemu našem vodstvu, da smo pripravljeni storiti vse za zaščito naših pravic in zavarovanje miru v tem delu Evrope.

RAZPRODAJALCEM!

Ker zahteva Mariborska tiskarna, da ji plačamo račun za vsako številko sproti, prosimo razprodajalce, da nam v bodoče sproti dostavljajo denar, ne pa kot prej, za cel mesec sknapaj.

Ob premieri 'Divjega lovca'

Obiskovalci našega okrajnega gledališča so pozdravili odločitve uprave, da je sprejela v repertoar domačih del v letošnji sezoni tudi ljudsko igrano 'Divjega lovca', prvo večje odsko delo našega najpomembnejšega ljudskega dramatika F. S. Finžgarja, ki zna kot pisatelj v svojih delih tako lepo neprisljano in naravno slikati kmetčke značaje in življenje na vasi. V soboto, 17. oktobra t. l., smo imeli premiero te priljubljene kmetčke drame. Ta prireditve vse naslednje repize in gostovanja bodo pokazala, da je 'Divji lovec' še vedno priljubljena igra, ki bo vedno in vedno pritegnila široki krog gledalških obiskovalcev, čeprav so jo v zadnjih desetletjih uprizorili že vsi večji podeželski odri v našem okraju.

Glavne vloge pri sobotni premieri pa tudi celota ansambla je dala lepo igrano. Prav posebej se je izkazal v vlogi župana Zavrtnika naš znan igralec Vičar Franc Brezobzirnega, pohlepnega vaškega veljaka in oblastnika je prikazal z veliko doživljatostjo in dokazal, da se kot igralec še vedno razvija in da še vedno raste. Hermina Matjašec, ki nam je že zadnjič v vlogi Veronike zapustila kot igralka začetnica mnogobojeta, čisti vtis, je tudi tokrat v vlogi Matje potrdila svojo igralsko sposobnost, ker je postavila na oder s čustveno igro idealno ludo, beče kmetčko dekle. Svojo igralsko sposobnost bo pa morala dopolniti s šolanjem sicer lepega toda preslabotnega glasu. Njen glas bo moral pridobiti na kvaliteti in moči. Prav tako moramo pohvaliti Karla Marsela v vlogi Janka in Franja Gunzerja v vlogi Lisjakovega Gasperja. Jancev je bil igran dokaj naravno, toda bi želeli, da bi Marsel dal v tem liku več moškosti. Franjo Gunzer postavlja na oder vedno dobre maske in tudi sicer vedno zelo dobro obvladuje odrske situacije, tako da so njegovi liki dobro miselno in igralsko zajeti, vendar nekoliko preveč pretirani. Simpatičnega vaškega reveža Tončka je dal Daniel Sugman, ki se še tudi razvija, z njemu lastno lepo igro. Soloh moramo priznati, da so tudi ostali igralci svoje vloge lepo izzvali, da je bila režija našega stalnega režiserja Petra Maleca lepo izvedena in da je bil 'Divji lovec' postavljen na oder v celoti kot igra z skladnimi pevskimi in glasbenimi točkami, z lepo scenografijo in primerno razsvetljavo v sorazmerno kratkem času v hvalevredni obliki. Začetek sezone nas pripravi, da se bo ansambl kot celota v repizah še bolj potrudil, da se bodo malenkosti, kakor zibanje drevesa sredi odra zaradi obešanja perila in nekatera šenava mesta v tekstu, odpravile. Stremljenje vsakega poedineca v gledališkem kolektivnu mora pač iti za tem, da se šola in usposablja za umetnost. Ne manjka v tem pogledu pri naših gledaliških družinih niti objektivnih še manj pa subjektivnih pogojev. Vsek poedinec pa tudi celota mora stremeti za tem, da se jezikovna stran izgovarjava temeljito izšola.

V soboto, 17. oktobra t. l., se je v Paradižu in menda v vseh Halozah končala trgatve. Tako slabih trgatvev kot sta bili lanska in letošnja ne pomnijo najstarejši ljudje. Veselje, ki je sicer vedno vladalo v Halozah ob trgatvi bomo skoraj pozabili. Pozeba ali prepogoste padavine opravijo svoje. Tudi letos ni bilo slikati po Halozah običajnega petja in vriskanja iz vinogradov, ne streljanja iz možnarjev in zvečer godbe. Vse je šlo tiho mimo nas. Večina vinogradnikov je takoj odpejala skromen pridelek mošta v Cirkulane k zbiralnici Vinarske zadruge Ptuj, ki so nanjo naši

TEDENSKI KOLEDAR

Sobota, 24. oktobra — Rafael Nedelja, 25. oktobra — Zlatica. Ponedeljek, 26. oktobra — Demetrič. Torek, 27. oktobra — Sveto-polk. Sreda, 28. oktobra — Simen. Četrtek, 29. oktobra — Ida. Petek, 30. oktobra — Sonja. Sobota, 31. oktobra — Gorazd.

ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

V Ormožu ordinira od 15. oktobra dalje zdravnik dr. Jože Sušterič od 7. do 8. ure zjutraj in od 4. do 5. ure popoldne. Ordinacija Hardek 5 (pri Poljanjko).

PROMOCIJA

Na medicinski fakulteti v Ljubljani je promoviral za doktorja vsega zdravilstva Rado-van Matevžič, rodom iz Ptuja — Iskreno čestitamo!

PIONIRSKI HIGIENSKI TEČAJ

V nedeljo, 18. t. m., je pričel v šolskih prostorih higieniski tečaj za šoloobvezne otroke IV. razreda. Vodja tečaja je učencem predložil koristeč tečaj za vse njihovo življenje in zdravje. Začetni obisk tečaja je bil zadovoljiv. Predavatelji se bodo resno trudili, da bo čim več teoretične in praktične snovi ostalo učencem v spominu in da jim bo pri vsakdanjem življenju tudi koristila.

DOMAČE ZANIMIVOSTI

Zaposlenost v Jugoslaviji. Po uradnih statističnih podatkih je bilo ob koncu prvega polletja t. l. zaposlenih v našem gospodarstvu 1.459.000 delavcev in uslužbencev, kar je za 177.000 več kot v začetku leta. Število zaposlenih se je zvišalo skoraj v vseh panogah. V industriji zaznamuje največje povečanje elektroindustrija. Živilska industrija, industrija usnja in obutve ter lesna industrija, medtem ko je pri drugih panogah število zaposlenih enako z izjemo rudarstva, kjer se je število zaposlenih zmanjšalo zaradi znižanja proizvodnje za 500 delavcev in v industriji tobaka zaradi lanske letošnje slabše letine.

V industriji in rudarstvu je bilo zaposlenih 595.000, v gradbeništvu 216.000, v trgovini 171.300, v prometu 158.500, v gozdarstvu nad 30.000, v kmetijstvu okrog 100.000 in v obrtništvu 79.000 delavcev in uslužbencev. Po panogah zaposluje največje število lesna industrija (110.900), nato kovinska (73.000) in rudarstvo (67.000).

Proizvodnja penicilina v Jugoslaviji. Tovarna zdravil 'Galenika' v Zemunu je pred dvema letoma začela s proizvodnjo penicilina ter ga proizvaja sedaj letno 20 milijard, medtem ko znaša potrošnja v naši državi letno 1200 milijard mednarodnih enot. Tovarna razširja svoje naprave ter bo še pred koncem letošnjega leta povečala proizvodnjo tako, da bo dajala že 200 milijard enot, pozneje pa 500 do 600 milijard enot.

Proizvodnja penicilina v Jugoslaviji. Tovarna zdravil 'Galenika' v Zemunu je pred dvema letoma začela s proizvodnjo penicilina ter ga proizvaja sedaj letno 20 milijard, medtem ko znaša potrošnja v naši državi letno 1200 milijard mednarodnih enot. Tovarna razširja svoje naprave ter bo še pred koncem letošnjega leta povečala proizvodnjo tako, da bo dajala že 200 milijard enot, pozneje pa 500 do 600 milijard enot.

Končana trgatve

Vinogradniki še vedno močno navezani. Manjše število vinogradnikov po višinah se lahko pohvali s primerno trgovijo, ker jih spomladi ni obiskala slana niti uničujoča megla. Člani Vinarske zadruge neusmiljeno grajajo, kako morajo čakati na denar za mošt zaradi tega, ker dobiva Vinarska zadruga premalo gotovine. Počasno izplačevanje onemogoča prebivalcem Halož redno plačevanje obveznosti in nakup življenjskih potrebščin, saj vsakdo komaj čaka na izkupilek za mošt, da bi si kaj nabavil.

Koliko dinarjev, gospod Sent'urc?

Isti dan, ko sem zvedel za zadnjo »senzacijo« bivešega urednika PP, Igorja Sentjurca, mi je prišla v roke nova številka »Besede«. V njej Sentjursc objavlja svoj prispevek »Tisoč dinarjev«. Sam moti zgodbe je precej zanimiv: ponizni mož zatoče svojo ženo v postelji s hišnim prijateljem. Prevaranti mož sicer ne naredi nobene neumnosti, pač pa zahteva od prijatelja denar, ki bi ga moral plačati za tako stvar v javni hiši in on mu plača 1000 dinarjev. Kasneje ta tisočdinarški bankovec leži na krožniku v kuhinji vsak dan, dokler duševno uničena žena ne stori samomora.

Motiv zgodbe o teh tisočih dinarjih sicer ni zrastle na Sentjurčevem relikvu — kakor menda ni zrastle ničesar, kar je napisal ta marljiv plagiator, ki je včasih znal prepisovati cele odstavke iz tujih del in jih objavljati pod svojim imenom — vendar to ni tako važno. Zgodba o tisočih dinarjih me je spomnila nehoti na nekaj drugega: koliko dinarjev bi moralo ležati vsak dan na krožniku pred Igorjem Sentjurcem? Koliko sramotnih novcev bi ležalo pred človekom, ki se je prodal huje kot vlačuga?

Sentjursc je zaprosil v Münchnu za politični azil. Vsakdo, ki malo bližje pozna stremuški in kramarski značaj tega »pisatelja«, ve, da gre pri tem predvsem za umazano kupčijo. Lahko mimo pričakujemo, da bo Sentjursc začel blati v tamkajšnjem je v letu 1814 dvignil na 60 milijonov forintov, leta 1815 pa prebivalstvo na 45.000. Odločilne za procvit Trsta pa so bile odredbe Marije Terezije, ki je razglasila vso luko za svobodno, uredila pristanišče ter tudi pravno stran trgovskega in pomorskega prometa. Njene odredbe se smatrajo za seme bodočega razvoja. Trst se je pričel nato naglo razvijati, dočim so Benetke hrale.

Prosta luka je gospodarsko podlaga mesta hitro spremenjalo. Iz malega sejmskega in krajevnega središča, kjer se je v srednjem, pa še v začetku novega veka, razvijala le trgovina s Kranjsko in bližnjo Hrvaško in je bilo mesto omejeno le še na hribeček Sv. Justa, se je Trst razvijal v mednarodno tržišče, kjer so pričele dežele Jadranskega, Egejskega in Sredozemskega morja ter Srednje Evrope izmenjavati svoje produkte. Druga doba razcveta se je pričela po otvoritvi Sueskega prekopa leta 1869, v zvezi z železniško progjo, ki se je med tem zgradila od Dunaja do Trsta. S tem je postalo mesto tržišče za razne dele sveta. Do otvoritve Sueskega prekopa je bila tržaška trgovina skoraj izključno evropska. Z otvoritvijo tega prekopa pa je postal Trst tudi najboljšo evropsko pristanišče za Orient.

Trgovina z Orientom je kmalu zelo spremenila razmerje v prometu. Dočim je bilo leta 1848 od 147 milijonov kvintalov prometa, le 30 milijonov iz neevropskih dežel, je bil ta promet tik pred prvo svetovno vojno v razmerju 1,75 milijarde kv., proti 700 milijonov kv.

Najvažnejša država za tržaški promet pred prvo svetovno vojno je bila Avstro-Ogrska. Skozi Trst je šlo 67—80 odst. vsega avstrijskega uvoza in 45—60% izvoza. V mestu je sicer nastalo tudi nekaj industrije (ladjedelnice, parni mlini, pivovarne, rafinerije, plavži itd.), ki pa je bila do prve svetovne vojne v primeri s trgovino in prometom je manj pomembna. Sele ko je Trst izgubil zaledje — po prvi svetovni vojni — in prišel pod Italijo, je postala industrija važnejša in nova država jo skuša izrecno podpirati, zlasti ladjedelnice, ki građe državni predvsem vojne ladje, največ podmornice. Država podpira tudi rafinerije, in je v tem pogledu zgradila precej novih naprav. Vse to pa uspeva le ob izredni podpori države, ki je tudi skoraj edina naročnica.

Tako vidimo, da je Trst postal gospodarsko pomemben še le v trenutku, ko je postal moderno industrijsko in trgovsko mesto ter veliko tržišče bivših avstrijskih in drugih dežel v

MANUFAKTURA IN KONFEKCIJA

»ZVEZDA« - PTUJ

SRBSKI TRG (prej Lenart)

ima na zalogi

ženske plašče

vseh vrst po cenah 4.500.— do 5.500.— din.

Pridite in si oglejte ter izberite po svojem okusu.

Obsodbe v zvezi z neresničnimi vesimi
o onemogočeni birmi na Cvetlinu

V sredo, 14. oktobra t. l., je bila v Ptuj pred Okrajnim sodiščem druga razprava o obtožnici zoper Kogovšek Radota, avtoprevoznika iz Ptuja, in zoper Klemenc Joško, župnega upravitelja iz Vumpaha št. 2, ki sta bila obtožena zaradi razširjanja neresničnih vesti o uradnem delovanju UDV Ivanec, kar utegne škodovati njeni časti in dobremu imenu.

Obtožnica je očitala Kogovšek Radotu, da je 8. avgusta t. l. v obednici cvetlinskega župni-

šča pripovedoval navzočim duhovnikom, da je napad na škofa Salis-Sevisa organizirala UDV Ivanec, obtoženemu Klemencu Jošku pa, da je to prenašal naprej, predvsem svojim poklicnim znancom, med njimi Voda Ivanu, župnemu upravitelju v Staršah, dr. Cukala Francu v Mariboru, Krepek Jošku, nekemu Selinšku, visokošolcu iz Starš, in kuharici Rodošek Mariji.

Po zaslišanju in soočenju obtožencev ter prič, pri čemer so odigrale nekatere priče kot na primer Rugani Anton in Lončarič Drago z zavestnim govorjenjem neresnice prav svojevrstno vlogo, je sodišče izreklo sodbo o obsodbi Kogovšek Radota na dva in pol meseca zapora in Klemenc Joška na 3 mesece zapora ter na plačilo stroškov kazenskega postopanja; Kogovšek Rado 800 din, Klemenc Joško 700 din.

Značilno za to zadevo je, da sta hotela Kogovšek Rado in Klemenc Joško z vpletanjem UDV Ivanec v cvetlinski primer prepričati birne škofu Salisu zamegliti sliko odporniškega duha delovalnih ljudi proti škofu Salisu, znanemu vnetemu pristašu in pobudniku fašističnega ustroja bivše NDH, ki mu niso dovolili, da bi birmal njihove otroke. Prisojala sta to le organom UDV Ivanec, kot da ljudstvo v svojem verskem čustvovanju ne bi moglo

niiti smelo odločati, kateri škof sme pred njim opravljati verske obrede in kateri ne. S tem tomačenjem so se verjetno zadovoljili nekateri navzoči na obedu v cvetlinskem župnišču in osebe, ki jim je to razlagal Klemenc Joško. Z njim pa se nikakor ni moglo zadovoljiti ljudstvo s Cvetlina in okolice, ki je pokazalo svoj odporniški duh tudi v tem primeru.

Upravičeno je v zadevo moral poseči javni tožilec in na podlagi ugotovitev preiskave obtožiti krivce zaradi blatenja ugleda UDV, ki izvršuje opravila v svojem delokrogu, ki so določena z zakonom in drugimi predpisi FLRJ. Na podlagi ugotovitev razprave pa je morala slediti tudi gornja obsodba, ki bi bila nedvomno težja, če bi sodišče ne upoštevalo raznih olajšilnih okoliščin.

Požar v Trničah

V ponedeljek, 19. oktobra 1953, popoldne, je požar uničil v Trničah tri skromne delavske hišice z gospodarskimi pritlikinami, in sicer Sagadin Avgusta, Gojčič Alojza in Gojčič Francu. Nesrečnih bi bilo prav gotovo še več delavskih družin, katerih hiše se vrstijo druga poleg druge od pogorelih hiš dalje, če bi ne prihiteli takoj na pomoč gasilci iz Trnč, Prepoli, Starš in Ptuja, ki so ogenj lokalizirali. Tri družine so tudi ob ves pridelek žitaric in krme, deloma pa tudi krompirja, ki je bil spravljen v pritlikinah.

Kako je izbruhnil požar, ni znano. Po pripovedovanju ljudi, je izbruhnil v Sagadinovi hiši in takoj zajel še poslopji Alojza in Francu Gojčiča. Pri gašenju se je poleg gasilcev iz bližnjih vasi izkazalo tudi več žena in deklet, ki so neumorno nosile vodo v čebrih in dušile požar. Ptujski gasilci so se morali takoj vrniti po rezervnoar za vodo, ker je v plitvih studenih bližnjih hiš zmanjkalo vode, kar je znatno oviralo gašenje.

Ob tej nesreči treh delavskih družin ne bi smeli prezreti stare izkušnje, da prihajajo sovražniki k pogorilcem, ne da bi prinesli s seboj posodo za vodo in ne da bi pomagali v verigi podajanja vode. Vso požarovalnost je pokazala Vida Zunkovič iz Trnč, ki se ni ozirala na težko poškodbo na nogi, iz katere ji je curljala kri, temveč je neumorno pomagala dalje pri gašenju. Končno je bila prepeljana v ptujsko bolnišnico. Škoda bo le delno krita z za-

ŠPORT
Domači derby se je končal
z zmago Aluminija

Drava-Aluminij 0:1 (0:1)

Težko pričakovana tekma se je končala z zmago Aluminija. Sam pričetek je pokazal, da se bosta moštvi borili, toda ko je v 20. minuti Aluminij po Zelezniku dosegel edini gol z razdalje 40 metrov po krivdi domačega vratarja, se je pričelo pravo nabijanje z obeh strani. Aluminij je takoj po doseženem голу pričel zavlačevati, medtem ko je Dravin napad zapravljal 100 odst. prilike. Najlepšo priliko za gol je napravil v 33. minuti drugega polčasa Gavrilov, ko je streljal na prazen gol in ga zgrešil. Sodnik Jenko tudi ni priznal gola, ki ga je dosegel Herceg za Dravo. O tekmi sami pa lahko rečemo,

da moštvi nista zaigrali tako, kot smo pričakovali, prav posebno Drava, ki je razočarala nad 700 gledalcev. S to zmago je Aluminij zasedel 4. mesto, Drava je obdržala drugo, toda že prihodnje nedeljo igra z Rudarjem v Trbovljah, kjer ima zelo malo izgledov za uspeh. Aluminij pa ima v gosteh Proletarca iz Zagorja in upamo, da se bo tudi to pot uveljavil in osvojil obe točki.

Lestvica slov. nog. lige

(vzh. del)					
Rudar Trbovlje	4	3	0	1	19:9
Drava Ptuj	4	3	0	1	12:7
Nafta	4	3	0	1	15:9
Aluminij	4	2	1	1	6:5
Rudar Velenje	3	2	0	1	7:7
Proletarec	4	2	0	2	7:7
Željeznikar	4	1	0	3	9:8
Sobota	3	1	0	2	8:9
ZŠD Celje	4	1	0	3	3:11
Kovinar	4	0	1	3	4:19

Ostali rezultati:

Rudar (Velenje)—Kovinar 1:0
Željeznikar—Rudar (Trbovlje) 4:0
Nafta—Proletarec 2:1
Sobota—ZŠD Celje 4:3

ROKOMET

Branik—Drava 14:13
(6:5)

Takoj v prvem polčasu je Drava zaigrala zelo lepo in povdeca na 6:2. Nato je proti koncu polčasa popustila, da so Branikovi močno znižali. Tudi v drugem polčasu so bile za Dravo usodne zadnje minute, ko je Branik dobil prednost treh golov in tega Drava ni mogla več izenačiti. Igra je bila enakovredna, lepa in ostra. Boli bi odgovarjal neodločen rezultat. Pred 200 gledalci je sodil Zakrajšek iz Celja in precej oškodoval domače.

-k.

Vsaka popustljivost
se maščuje

V sredo, 14. oktobra 1953, je obravnavalo okrajno sodišče v Ptuj obtožnico javnega tožilca zoper Franciško Rajh iz Hardske št. 4, ki očita imenovanemu poverbo 21.792 din v sektorski ambulanti v Ormožu, 618 din dr. Hribarju in 10 penicilin injekcij v vrednosti 5000 din.

Na razpravi je Franciška Rajh priznala, da se čuti krivo, da obžaluje dejanje v celoti ter da potrjuje svoje navedbe v preiskavi. Tekom te je navedla, da je bila v stalni denarni stiski. Porabljeni službeni denar je nameravala vrniti. Vso krivdo je vzela na se, iz pisma pa, ki so v spisu, pa se vidi, da je Rajhova zašla v stisko šele po omožitvi in da jo je družinsko nesoglasje spravilo v nezaviden položaj.

Dejanja so ji bila dokazana z ugotovitvami revizije poslovanja sektorske ambulante v Ormožu. Sodišče je izreklo kazen 8 mesecev zapora. Kot olajševalno pri odmeri kazni je bilo upoštevano priznanje Rajhove, njeno obžalovanje in pripravljenost poravnati nastalo škodo ter okolnost, da mora skrbeti za družino.

Ali si še okrasili grobove
za »Dan mrtvih«?

Oglasi in objave

Na podlagi Uredbe izvršnega sveta o prodaji stanovanjskih hiš iz sklada splošno ljudskega premoženja ter sklepa seje Občinskega ljudskega odbora Starše z dne 23. septembra 1953, je razpisana

JAVNA DRAŽBA

za prodajo naslednjih stanovanjskih poslopj in območju Občinskega ljudskega odbora Starše.

Cenilna vrednost hiš:
Enostanovanjska hiša v Prepolju št. 72 cena 71.681 din;
Dvostanovanjska hiša v Prepolju št. 15 cena 362.404 din;
Enostanovanjska hiša v Zlatolčju št. 37 cena 113.514 din;

Enostanovanjska hiša v Marjetci št. 16 cena 85.292 din;

Dvostanovanjska hiša v Staršah št. 31 cena 318.593 din

Dražba bo v nedeljo, dne 15. novembra 1953, ob 9. uri dopoldne v prostorih Občinskega ljudskega odbora Starše.

Iz pisarne Obč. LQ Starše.

OPOZORILO ŽIVINOREJCEM!

V vseh sosednjih okrajih je ugotovljena svinjska kuga in tudi pri nas obstaja upravičen sum na njo. Sosedni okrajji so svinjske sejmeprepovedali. V ptujski klavnici se koljejo svinje iz sosednjih republik in je pričakovati, da bo kuga tudi tu ugotovljena v več primerih.

Da se prepreči širjenje kuge v večjem obsegu, se do nadaljnjega svinjski sejmji ukinejo.

Vsak primer obolenja pri svinjah se naj javi okraju. Živinoogledniki se naj pri izdaji živalskih potnih listov prepričajo, ali so svinje zdrave.

Iz pisarne OLO —
tajništvo za gospodarstvo.

OLO PTUJ — gospodarski svet namerava poslati 5 kandidatov v katastrski administrativni in risarski tečaj, ki boš pri Geodetski upravi v Ljubljani. Kandidati so lahko moškega ali ženskega spola z dopolnjenim 17 letom starosti in nižjo srednjo šolo.

Tečaja bosta trajala predvidoma tri mesece, kandidati ptujškega okr. LO pa bodo nameščenini po uspešno opravljenem tečaju pri Katastrskem uradu v Ptuj.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe na OLO — gosp. svet do vključno 28. okt. 1953.

OLO Ptuj — gospodarski svet bo kandidate podprl s stipendijo in vsemi potrebščinami na tečaju.

Gospodarski svet OLO
Ptuj

OKRAJNO GLEDALIŠČE

PTUJ

Sobota, 24. oktobra 1953, ob 16.

(4.) uri: Franc Sal. Finžgar: »DIVJI LOVEC«, narodna igra s petjem v štirih dejanjih. Zaključena predstava za učence v gospodarstvu.

Sobota, 24. oktobra 1953, ob 20.

(8.) uri: Franc Sal. Finžgar: »DIVJI LOVEC«, Tretja repriza.

Nedelja, 25. oktobra 1953, ob 15.

(3.) uri: Franc Sal. Finžgar: »DIVJI LOVEC«.

Prodaja vstopnic pri gledališki blagajni dan pred predstavo in na dan predstave od 15. do 17. ure, v nedeljo od 9. do 11. ure ter eno uro pred predstavo. Rezerviranje vstopnic v gledališki pisarni (telefonska številka 71) dnevno od 8. do 12. ure, razen ob ponedeljkih.

MESTNI KINO PTUJ predvaja v dneih od 23. okt. do 26. okt. 1953, ameriški film »Pet prstov« in tednik »Filmske novice 38« in v dneih od 27. do 29. oktobra 1953, ameriški film »Rapsodija otožnosti«.

Marljivo gospodinjstvo pomočnico iščem. Cigula, Zupetinci, p. Anton v Slov. gor.

Ob prekinitvi brivske obrti zaradi smrti mojega moža Janeza Vogrinčiča, se vsem dose-danjam strankam iskreno zahvaljujem ter jih obveščam, da sama nadaljujem frizersko obrt, in se cenj. damam vljudno priporočam.

JELENA VOGRINCIC,
česalnica
Hrvatski trg I — Ptuj

Preklekujem izgubljeno knjižico za dvokolo znamke Styria številka 446135, na ime Franc Znidarič iz Gajevca št. 42.

Vljuden uslužbenec

Podpisana Marica Brazda izjavljam, da sem se naknadno prepričala, da moje trditve o uslužbencu posredovalnice za delo, navedene v članku pod gornjim naslovom v Ptujskem tedniku z dne 21. avgusta 1953 ne odgovarjajo resnici in jih spričo tega preklekujem, ker nimam poverila očitati pravi osebi, mu preklekujem nevljudnega ravnanja. Brazda Marica

Rojstva v Ptuj

Erhatic Antonija, Zagorci 80, je rodila sina Franca; Brec Ana, Gruškovec 11 — Martina, Krušič Marija, Kočice 36 — Marijo; Kovačič Vlasta, Kidričevo 1b — Boruta; Klemenčič Lucija, Apače 2 — Stanislava; Kovačič Matilda, Ormož 35 — Silvo; Beranič Marija, Zupetja vas 3 — Martina; Perek Irma, Zlatolčje 7 — Jožico; Hostnik Cecilija, Majski vrh 20 — Marjana; Križanec Zlata, Višnica 50 — Stečko; Welksler Alojzija, Kidričevo — Franca; Grabar Ivanca, Ptuj, Ljutomerska 14 — hčerko; Slanič Marija, Zg. Velovlak 5 — Katarino; Petrovič Marija, Kidričevo — Karla; Bezjak Marija, Budina 33 — Silvo in Marto; Irgl Marija, Desternek 53 — Romana; Kranjc Franciška, Gomila 15 — Franca; Medved Marija, Leskovec 4 — Marjana; Vrabčič Veronika, Maj. šperk 10 — hčerko; Arnuš Ana, Desternek 51 — Ormar; Seruga Franciška, Veličane 17 — Draga; Lašič Katarina, Marieta na Dravskem polju 68 — Ivana; Ber Marija, Zabajak 40 — Marijo; Mohorko Angela, Strmec 38 — Terezijo; Forstnarčič Ivana, Markovci 25 — Danila; Potočnik Ivana, Preša 24 — Silvo; Kramberger Marija, Zabajak 21 — Franca; Zorko Marija, Ptuj, Med vrti 4 — Aleko; Tonlak Stefanija, Vuzenica — Milico; Kolarič Marija, Krčevina 41 — Marjana, Šmigoc Julijana, Reniče 47 — Franca; Simončič Ida, Zavrč 11 — Marjana.

Smrti v Ptuj

Milošič Liza, roj. 1889, Mali Oklič 3; Mojzer Ivana, roj. 1880, Ptuj, Nova vas 66; Detiček Anka, 1953, Kidričevo; Geld Stefan, 1953, Turnišče pri Murški Soboti.

Poroke v Ptuj

Tovornik Alojz, Grede, Botski Brod in Arnuš Marija, Strejaci.

Poharc Jože:

Vtisi z manevra

(Nadaljevanje)

Sproti je javil vsako najmanjšo zanimivost, ki nam bo lahko koristila. Komandir je bil vesel te njegove iznajdljivosti. Pripravili so se tudi strelci in avtomatčarji. Vsakdo za se in vsi skupaj smo hoteli biti čimbolj prikriti in čim bolj pripravljeni. V borbi gre za sekunde.

Začelo se je daniti. Z desne strani smo opazili močan ogenj sovražnikovega težkega mitraljeza. Njemu so sledili strelci, ki so začeli z napadom proti nam. Primerno smo jim odgovorili z našim ognjem. Takega najbrž sovražnik ni pričakoval. V ozadju je stopila v akcijo tudi naša artilerija, ki je po naši sodbi uspešno tolkla po sovražniku. Začela je resna borba. Se pred našim jurisem je sovržnik začel umikati. Izgub na naši strani ni bilo. Laže je bil ranjen le kurir. Hitro smo prodirali dalje. Rdeči so menjali svoj položaj. Naši fantje kljub napornemu pohodu, ki je trajal celo noč, niso hoteli zaostajati. Sovražnika so hoteli čimbolj oslabiliti. Razveselilo nas je, ko smo zagledali dobro zakrite tanke, ki so se pomikali izza bližnjega gozda. Pravi orjaki, ki so nam olajšali nadaljnje operacije.

Nad seboj smo zagledali prva letala rdečih, ki so napadla našo tanko. Ti so se v hipu umaknili v bližnjo koruzo, ki

je bila ponekod višja od tankov. Letalci niso hoteli odnehati. Polnih 15 minut so krožili nad našim položajem in so nas neprestano nadlegovali. Kolikor nas niso mogli odkriti, so nas pa zadrževali, da nismo mogli začeti z napadom. Naš bojni načrt je bil, da s pomočjo edine z desnega in levega krila zasedemo vas, ki je bila nedaleč od nas, od vznožja do vrha hriba. Kmalu so nam prihitela v pomoč tri lovška letala in preganala sovražnikova letala. Tanki so se hitro razvrstili v bojno črto in odhiti v napad. S klinom v bojno črto rdečih je njihova odpornost močno popustila.

BORBE SE NADALJUJEJO

Rdeči so se zopet vklopili pri prvih hišah pred vasjo ter se zavarovali z močno artilerijo. Ob ostah in prikritih legah so naši izvidniki opazili protitankovsko orožje. Posamezni tanki ne bi mogli vzdržati v napadu. Pripravili smo se za jurij. Vdrgli so se zarvstili tanki v bojno črto. V njihovi zaščiti smo se premikali naprej.

Rezek žvižg... Na vse grlo je zagrmel bojni klic: »Huraaaa...« Zaropotali so avtomati. V ozadju je dobro maskiran in zakrit drdral težki mitraljez ter sekal po sovražnikovih vrstah, ki so se tako hitro umikale, da smo jim komaj sledili. Gnali smo jih brez popuštanja do konca vasi. V vasi

se rdeči niso poskušali upirati ter zadrževati naših enot. Ko so na koncu vasi naši tanki prihiteli izza hiš, so nas poskušali zaustaviti. Zopet smo napadli in pregnali rdeče izza vasi ter jih potisnili več kilometrov daleč od vasi. Sovražnik ni imel časa za oddih. Močna opora so nam bili prenosni topovi, ki smo jih prenašali sami, seveda ne predaleč. Nad nami so se še enkrat pojavila letala rdečih in v nizkem letu preletela naše položaje. Kmalu so bila nazaj in začela obstreljevati naše položaje in tanke, dokler jih niso pregnala naša letala po učinkovitem spopadu v zraku. Naša artilerija je pridno obstreljevala položaje rdečih.

Se en jurij... Rdeči so morali ponovno zapustiti svoje položaje ter se umakniti. Na naši strani smo imeli v spopadu 1 mrtvega, 2 težko ranjena, enega laže ranjenega ter enega pogrešanega vojaka. Zaplenili smo v tej borbi dva lahka puškomitraljeza, ujeli mitraljeza ter uničili veliko število vojnega materiala, ki ga nismo takoj preštevali. Poročilo o plenu smo dali pozneje.

Našo borbo so z bližnje tribune opazovali številni domači in tuji oficirji ter novinarji. Vse nas je navdajal ponos, da smo dosegli tak uspeh in da smo tako dostojno izvršili svojo nalogo.

V zvoniku bližnje cerkve je udarilo dvanaest in za tem je zapel zvon... Opazili smo belo zastavo, kar je bil znak, da je nastopilo »premičje« in prišel pa vendar je teko.